

C/2024/1459

14.2.2024.

KOMISIJAS LĒMUMS

(2024. gada 24. janvāris)

par Eiropas Mākslīgā intelekta biroja izveidi

(C/2024/1459)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

tā kā:

- (1) Mākslīgais intelekts (MI) ir strauji attīstošos tehnoloģiju kopums, kas var sniegt dažādus ieguvumus ekonomikai un sabiedrībai visās nozarēs un sabiedrības darbībās. Tajā pašā laikā atkarībā no mākslīgā intelekta konkrētā pielietojuma un izmantošanas tas var radīt briesmas un kaitēt sabiedrības interesēm un pamattiesībām, ko aizsargā Savienības tiesību akti.
- (2) Komisija ir ierosinājusi regulu, ar ko nosaka saskaņotus noteikumus mākslīgā intelekta jomā (Mākslīgā intelekta akts) un groza dažus Savienības leģislatīvos aktus⁽¹⁾, ar mērķi veicināt mākslīgā intelekta izstrādi, ieviešanu un izmantošanu iekšējā tirgū, vienlaikus nodrošinot augstu aizsardzības līmeni tādām sabiedrības interesēm kā veselība, drošība un pamattiesību aizsardzība, kas ir atzītas un aizsargātas Savienības tiesību aktos. Ierosinātā regula ir viens no Komisijas pasākumiem, ar kuriem plānots sasniegt divējādo mērķi – veicināt MI ieviešanu un novērst briesmas, kas saistās ar dažiem šo tehnoloģiju lietojumiem. To papildina tādi pasākumi kā 2021. gadā pārskatītais “Koordinētais mākslīgā intelekta plāns”⁽²⁾, nozaru politikas iniciatīvas MI ieviešanas veicināšanai un Savienības finansēšanas programmas, piemēram, tās, kas izveidotas ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) 2021/694⁽³⁾ un (ES) 2021/695⁽⁴⁾.
- (3) Ņemot vērā MI sarežģītību un arvien plašāku ieviešanu, jo īpaši, kad par pamatu tiek izmantoti vismodernākie modeļi, un nepieciešamību paātrināt virzību uz mērķiem un mērķrādītājiem, kas noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2022/2481 izveidotajā politikas programmā “Digitālās desmitgades ceļš”⁽⁵⁾, ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai uzlabotu izpratni par MI spējām, tendencēm un potenciālajiem riskiem un atbalstītu šo tehnoloģiju drošu izstrādi un izmantošanu Savienībā.
- (4) Lai veicinātu šādu izpratni, palīdzētu īstenot un izpildīt gaidāmo regulu, ar ko nosaka saskaņotus noteikumus mākslīgā intelekta jomā, un palīdzētu īstenot starptautiskos noteikumus un principus MI jomā, piemēram, G7 Rīcības kodeksu un pamatprincipus progresīvu MI sistēmu izstrādātājiem, Savienības līmenī ir jāattīsta speciālas zināšanas un spējas.
- (5) Ņemot vērā iepriekš minēto, būtu jāizveido pamati vienotai MI pārvaldes sistēmai Savienībā, izveidojot struktūru, kuras pārraudzībā ir mākslīgā intelekta modeļu attīstība (tostarp attiecībā uz vispārīga lietojuma MI modeļiem), mijiedarbība ar zinātniskajām aprindām un kura uzņemas vadošo lomu pētījumos, testēšanā un izpildē un tiecas to darīt globālā līmenī.

⁽¹⁾ COM(2021) 206 final.

⁽²⁾ COM(2021) 205 final.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/694 (2021. gada 29. aprīlis), ar ko izveido programmu “Digitālā Eiropa” un atceļ Lēmumu (ES) 2015/2240 (OV L 166, 11.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/2481 (2022. gada 14. decembris), ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam (OV L 323, 19.12.2022., 4. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

- (6) Tāpēc Komisijā, Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta administratīvās struktūras ietvaros un saskaņā ar tā gada pārvaldības plānu, būtu jāizveido Eiropas Mākslīgā intelekta birojs.
- (7) Eiropas Mākslīgā intelekta birojam būtu jādarbojas saskaņā ar Komisijas iekšējiem procesiem⁽⁶⁾, un tā izveidei nebūtu jāietekmē MI sistēmu uzraugošo valstu kompetento iestāžu un Savienības struktūru, biroju un aģentūru pilnvaras un kompetenci, kā paredzēts gaidāmajā regulā, ar ko nosaka saskaņotus noteikumus mākslīgā intelekta jomā, un citos Savienības nozaru tiesību aktos. Biroja izveide neietekmē citu Komisijas struktūrvienību funkcijas to attiecīgajās kompetences jomās un Eiropas Ārējās darbības dienesta funkcijas kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā. Eiropas Mākslīgā intelekta birojam savi uzdevumi, jo īpaši vadlīniju sniegšana, būtu jāveic tā, lai Biroja darbs nedublētu attiecīgo Savienības struktūru, biroju un aģentūru darbu saskaņā ar nozaru tiesību aktiem.
- (8) Lai pēc iespējas drīz varētu sākt īstenot gaidāmo regulu, ar ko nosaka saskaņotus noteikumus mākslīgā intelekta jomā, un ņemot vērā abu likumdevēju 2023. gada 8. decembrī panākto politisko vienošanos, šim lēmumam būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā pirms minētās regulas pieņemšanas. Pēc regulas pieņemšanas šo lēmumu var pārskatīt,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

Izveide

Tiek izveidots Eiropas Mākslīgā intelekta birojs ("Birojs").

Birojs ietilpst Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta ("ģenerāldirektorāts") administratīvajā struktūrā.

2. pants

Vīrs mērķis un uzdevumi

1. Birojs pilda 3. pantā noteiktos uzdevumus, lai īstenotu un izpildītu gaidāmo regulu, kas nosaka saskaņotus noteikumus mākslīgā intelekta jomā ("gaidāmā regula").
2. Birojam ir šādi papildu uzdevumi:
  - a) ievērojot 7. pantu, veicināt stratēģisku, saskaņotu un efektīvu Savienības pieeju starptautiskām iniciatīvām MI jomā, koordinējot darbu ar dalībvalstīm un ņemot vērā Savienības nostājas un politiku;
  - b) ievērojot 5. pantu, palīdzēt Komisijā veicināt darbības un stratēģijas, lai gūtu sabiedrisko un ekonomisko labumu no MI tehnoloģijām;
  - c) atbalstīt tādu uzticamu MI sistēmu un lietojumu paātrinātu izstrādi, ieviešanu un izmantošanu, kas dod sabiedrisko un ekonomisko labumu un veicina Savienības konkurētspēju un ekonomikas izaugsmi. Konkrēti, Birojs veicina inovācijas ekosistēmas, sadarbojoties ar attiecīgiem publiskā un privātā sektora dalībniekiem un jaunuzņēmumu kopienas;
  - d) uzraudzīt MI tirgu un tehnoloģiju attīstību.

⁽⁶⁾ Tas nav Eiropas birojs Finanšu regulas – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) – 2. panta 26. punkta nozīmē.

3. Pildot šā panta 1. un 2. punktā minētos uzdevumus, Birojs:
  - a) saskaņā ar 4. pantu sadarbojas ar ieinteresētajām personām, jo īpaši ekspertiem no zinātnieku aprindām un MI izstrādātājiem;
  - b) saskaņā ar 5. pantu sadarbojas ar attiecīgajiem Komisijas ģenerāldirektorātiem un dienestiem;
  - c) saskaņā ar 6. pantu sadarbojas ar visām attiecīgajām Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, tostarp ar Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu (kopuzņēmums *EuroHPC*);
  - d) Komisijas vārdā sadarbojas ar dalībvalstu iestādēm un struktūrām.

3. pants

Gaidāmās regulas īstenošana

1. Birojs veic šādus uzdevumus, kas izriet no gaidāmās regulas:
  - a) izstrādāt rīkus, metodiku un kritērijus, lai novērtētu vispārīga lietojuma MI modeļu spējas, jo īpaši attiecībā uz ļoti lieliem vispārīga lietojuma AI modeļiem, kuros iemīt sistēmiski riski;
  - b) pārraudzīt, kā tiek īstenoti un piemēroti noteikumi par vispārīga lietojuma MI modeļiem un sistēmām, jo īpaši, ja modeli un sistēmu izstrādā viens un tas pats pakalpojuma sniedzējs;
  - c) uzraudzīt neparedzētu risku rašanos, kas izriet no vispārīga lietojuma MI modeļiem, tostarp reaģējot uz zinātniskās ekspertu grupas brīdinājumiem;
  - d) izmeklēt vispārīga lietojuma MI modeļu un sistēmu noteikumu iespējamus pārkāpumus, tostarp vācot sūdzības un brīdinājumus, palīdzot sagatavot Komisijas lēmumus un veicot izvērtējumus saskaņā ar gaidāmo regulu;
  - e) nodrošināt, ka gadījumos, kad uz MI sistēmu attiecas Savienības tiesību akti, kuros Komisijai noteiktas uzraudzības un izpildes pilnvaras, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (*) vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (**), minēto tiesību aktu uzraudzība un izpilde tiek pilnībā koordinēta ar gaidāmās regulas uzraudzību un izpildi;
  - f) palīdzēt īstenot noteikumus par aizliegtu MI praksi un augsta riska MI sistēmām, sadarbojoties ar attiecīgajām struktūrām, kuru atbildība ir noteikta nozaru tiesību aktos, tostarp atvieglojot informācijas apmaiņu un sadarbību starp valstu iestādēm, vācot paziņojumus un izveidojot informācijas platformas un datubāzes, jo īpaši, ja vispārīga lietojuma MI modelis vai sistēma ir integrēta augsta riska MI sistēmā.
2. Turklāt, lai veicinātu gaidāmās regulas efektīvu īstenošanu, Biroja uzdevums ir:
  - a) palīdzēt Komisijai sagatavot attiecīgos Komisijas lēmumus, kā arī īstenošanas un deleģētos aktus;
  - b) veicināt gaidāmās regulas vienveidīgu piemērošanu;
  - c) palīdzēt Komisijai sagatavot norādījumus un pamatnostādnes, lai atvieglotu gaidāmās regulas īstenošanu praksē, kā arī, apspriežoties ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem un Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām, izstrādāt atbalsta rīkus, piemēram, standartizētus protokolus un paraugpraksi;

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1925 (2022. gada 14. septembris) par sāncensīgiem un godīgiem tirgiem digitālajā nozarē un ar ko groza Direktīvas (ES) 2019/1937 un (ES) 2020/1828 (Digitālo tirgu akts) (OV L 265, 12.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

- d) palīdzēt Komisijai sagatavot standartizācijas pieprasījumus, izvērtēt esošos standartus un sagatavot kopīgas specifikācijas gaidāmās regulas īstenošanai;
- e) sniegt tehnisko atbalstu, konsultācijas un rīkus MI "regulatīvo smilškastu" izveidei un darbībai un attiecīgā gadījumā nodrošināt koordināciju ar valstu kompetentajām iestādēm, kas izveido šādu izmēģinājuma vidi;
- f) veikt izvērtēšanu un pārskatīšanu un sagatavot ziņojumus par gaidāmo regulu;
- g) koordinēt efektīvas pārvaldības sistēmas izveidi, tostarp sagatavojot padomdevēju struktūru izveidi Savienības līmenī, kā arī uzraugot attiecīgo valsts iestāžu un citu struktūru izveidi valsts līmenī;
- h) nodrošināt sekretariātu MI padomei un tās apakšgrupām un attiecīgā gadījumā sniegt administratīvu atbalstu konsultatīvajam forumam un zinātniskajai grupai, tostarp nodrošinot administratīvo struktūru, organizējot sanāksmes un sagatavojot attiecīgos dokumentus; un
- i) veicināt un atvieglot prakses kodeksu un rīcības kodeksu izstrādi Savienības līmenī, ņemot vērā starptautiskās pieejas, kā arī uzraudzīt prakses kodeksu īstenošanu un izvērtēšanu.

4. pants

Sadarbība ar ieinteresētajām personām

1. Pildot 3. pantā noteiktos uzdevumus, Birojs, ievērojot piemērojamās konkurences noteikumus, šādi sadarbojas ar ieinteresētajām personām:
  - a) izveido MI modeļu un sistēmu nodrošinātāju sadarbības forumus, lai veicinātu paraugpraksi un palīdzētu izstrādāt rīcības kodeksus un prakses kodeksus;
  - b) regulāri apspriežas ar ieinteresētajām personām, to vidū ekspertiem no zinātnieku aprindām un izglītības nozares, indivīdiem, pilsonisko sabiedrību un attiecīgā gadījumā sociālajiem partneriem, lai apkopotu ieguldījumu 3. panta 2. punktā minēto uzdevumu veikšanai;
  - c) izveido forumu sadarbībai ar atvērtā pirmkoda kopienu, lai apzinātu un izstrādātu paraugpraksi atvērtā pirmkoda MI modeļu un sistēmu drošai izstrādei un izmantošanai.

5. pants

Starpnozaru sadarbība Komisijā

1. Birojs palīdz veicināt darbības un stratēģijas, lai gūtu sabiedrisko un ekonomisko labumu no MI tehnoloģijām.
2. Konkrēti, Birojs:
  - a) pildot 2. pantā noteiktos uzdevumus, sadarbojas ar citiem attiecīgajiem Komisijas ģenerāldirektorātiem un dienestiem, jo īpaši ar Eiropas Algoritmiskās pārredzamības centru attiecībā uz vispārīga lietojuma MI modeļu un sistēmu izvērtēšanu un testēšanu;
  - b) atbalsta citus attiecīgos Komisijas ģenerāldirektorātus un dienestus, lai atvieglotu MI modeļu un sistēmu kā transformatīvu rīku izmantošanu attiecīgajās Savienības politikas jomās, kā arī uzlabotu informētību par jauniem riskiem.

6. pants

Iestāžu sadarbība

Pildot 3. pantā noteiktos uzdevumus, Birojs ievieš piemērotus veidus sadarbībai ar Savienības struktūrām, birojiem un aģentūrām.

*7. pants***Starptautiskā sadarbība**

1. Birojs veicina Komisijas starptautisko sadarbību MI jomā, tostarp inovācijas un izcilības politikā, ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, jo īpaši:
  - a) iestājas par MI atbildīgu pārvaldību un veicina Savienības pieeju uzticamam MI;
  - b) sekmē starptautisko sadarbību MI regulējuma un pārvaldības jomā;
  - c) palīdz īstenot starptautiskus nolīgumus par noteikumiem attiecībā uz MI, tostarp sniedzot atbalstu dalībvalstīm.

*8. pants***Finansējums**

1. Birojam nepieciešamos cilvēkresursus nodrošina ģenerāldirektorāta darbinieki, kuri jau ir iesaistīti darbības pārvaldībā vai ir pārcelti ģenerāldirektorāta iekšienē, ņemot vērā budžeta ierobežojumus un neskarot ikgadējo sadales procedūru.
2. Attiecībā uz ārštata darbiniekiem, kuri strādā Birojā, cilvēkresursu izmaksas sedz, pārdalot budžetu no programmas "Digitālā Eiropa" administratīvā atbalsta izdevumiem.
3. Biroja darbības izdevumus sedz no finanšu resursiem, kas piešķirti programmas "Digitālā Eiropa" konkrētajam mērķim Nr. 2 "Mākslīgais intelekts".

*9. pants***Stāšanās spēkā**

Šis lēmums stājas spēkā 2024. gada 21. februārī.

Briselē, 2024. gada 24. janvārī

*Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Thierry BRETON*